

Nr 140.

Af herr **Christiernson**, om afslag å Kungl. Maj:ts i propositionen nr 2 upptagna förslag till ändrad lydelse af 1 och 3 §§ i värnpliktslagen den 14 juni 1901 m. m.

I proposition nr 2 till innevarande års Riksdag hemställer Kungl. Maj:t att värnpliktstiden måtte utsträckas till 24 år, hvarjämte tiden för värnpliktigs kvarblifvande i första uppbådet föreslås skola utsträckas att omfatta 11 år. Emot detta förslag att ytterligare betunga vårt lands manliga befolkning med ännu mera utsträckt militärtjänstgöringsskyldighet kan mycket anföras, men vill jag redan af det skälet, att vi redan nu hafva för mycket gevärsväsende, yrka afslag på denna utsträckta värnpliktstid, som är första steget eller snarare grunden till *nya* arméformationer. Och den slags nyheter ha land och folk alla skäl att bedja Gud bevara sig för.

Skulle så sorgligt hända, att Riksdagen ginge Kungl. Maj:ts militära begärelse till mötes, följer däraf bl. a. äfven att mönstringsskyldigheten, sådan den stadgas i § 32 af värnpliktslagen af den 14 juni 1901, utsträcktes med ytterligare tre år. Detta kan dock icke vara nödvändigt.

Riksdagen har hittills ansett sagda mönstring vara en öfverloppsgärning, som mycket väl kunde borttagas. Denna sin mening gaf Riksdagen tillkänna, då den år 1905 efter *enhälliga* beslut därom i *båda* kamrarna skref till Kungl. Maj:t med anhållan »det täcktes Eders Kungl. Maj:t taga under ompröfning, under hvilka villkor den i 32 § värnpliktslagen stadgade mönstring må kunna upphöra, och för Riksdagen framlägga förslag till de ändringar i värnpliktslagen, som däraf kunna påkallas.»

Denna Riksdagens skrifvelse har sedermera ej föranledt till någon Kungl. Maj:ts åtgärd — ett ytterligare bevis till många andra på de militära myndigheternas ovillighet, att taga någon hänsyn till Riksdagens

Bihang till Riksd. prot. 1911. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 55 Häft.

önskningsar, såvida de icke afse ytterligare eftergifter åt krigsvurmeriet. Riksdagens omförmälda skrifvelse har tydligen hamnat i försvarsdepartementenas papperskorg, ty den har icke föranlett till någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Icke ens nu, då krigsministern vågar sig fram med förslaget om den s. k. 4:de bataljonens bildande, hvaraf följer mönstringsskyldighetens utsträckning, har Riksdagens skrifvelse blifvit beaktad af den höga regeringen. Utan att ens låtsa om Riksdagens tydligt uttalade vilja i fråga om mönstringens obehöflighet, går statsrådet Malm med regeringens samtycke i den rakt motsatta vägen. Riksdagen begär mönstringarnas slopande, regeringen låtsas som om denna fordran aldrig framstälts, utan den föreslår — mera mönstring. God dag — yxskaft!

Tunga äro de offer landets manliga ungdom, som anses fysiskt lämplig att göra någon slags tjänst vid hären eller flottan, nödgas underkasta sig för fullgörande af denna tvångskommendering. Alla för militärtjänst lämpliga äro underkastade detta tvång med undantag af — militärerna själfva. Med skäl må man väl kalla ett dylikt förhållande en orimlighet, en orättvisa och ett otillbörligt gynnande af yrkesmilitärerna. Värnplikts-tjänstgöringen är ju att betrakta som indirekt skatt, en värnsskatt, som större delen af den manliga ungdomen nödgas fullgöra med sin kropp. Ja ännu mera, den tvingas att för utgörande af denna skatteplikt öfverlämna sig med kropp och själ åt samt med undertryckande af sin individualitet underordna sig militärväsendet — den civila andans diametrala och fientliga motsats. Staten tager ingen hänsyn till de obehag, förluster och olyckor, som äro de naturliga konsekvenserna af ett dylikt tvångsknekteri. Det enda undantag, som förekommer är militärerna af facket. För dessa personer, hvilka utbildas och aflönas af staten i militäryrket, finnes ingen dylik personlig värnpliktsutbildning. De åtnjuta befrielse från det tvång att ryckas från sin ordinarie sysselsättning, att nödgas lämna sin stadiga utkomst och utbildning för lifvet för längre tid med ovisst hopp om att vinna det förlorade igen, som plågar enhvar till värnpliktsutbildning uttagen civil man. I första rummet borde väl den, som till yrke och lefvebröd valt militärens meningslösa handtverk, vara skyldig att underkasta sig de med krigsväsendet förbundna allmänna personliga offren. Denna fordran är så naturlig och till sitt väsen öfverensstämmande med värnpliktens och folkhärssystemets begrepp, att jag anser det som en gärd af rättvisa mot den fosterländska ungdom, som valt krigsmannens yrke, att i offer blifva likställd med all annan vapenför ungdom, som får fullgöra sin vapentjänst mot en obetydlig dagpenning.

Under hänvisning till den här ofvan gjorda motiveringen, hemställer jag

att Riksdagen måtte afslå Kungl. Maj:ts förslag till förändrad lydelse af §§ 1 och 3 i värnpliktslagen af den 14 juni 1901; samt

att Riksdagen måtte besluta att § 32 i värnpliktslagen af den 14 juni 1901 måtte utgå och mönstringskyldigheten upphöra; samt att till § 35 i samma lag må fogas ett tillägg af följande lydelse:

Vid hären eller flottan på stat eller i reserv fast anställd person, skall under den tid hans tjänstgöring sammanfaller med honom annars åliggande utbildning som värnpliktig, afstå från de med innehafd tjänst tillerkända löneförmåner, men i ersättning bekomma alla kontanta och natura förmåner, dem värnpliktig under sin utbildningstid är tillerkänd enligt denna lag.

Stockholm den 27 januari 1911.

A. J. Christierson.

Rättelser.

I motionen nr 11 i Andra kammaren:

Å sid. 1 rad. 4 *står*: väcktes af undertecknad Ekman motion
läs: väcktes en motion

I motionen nr 53 i Andra kammaren:

Å sid. 2 rad. 25 *står*: arrendator gå miste om
läs: arrendator icke gå miste om

I motionen nr 261 i Andra kammaren:

Å sid. 4 rad. 9 *står*: besättas med
läs: ersättas med
Å sid. 5 rad. 13 *står*: perioden 1807—1911
läs: perioden 1897—1911
